

Bürokraside İnovasyon

Örnek Olaylar

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
havni.gunduz@emo.org.tr

Örnek-1 : TEDAŞ'ı bilmeyenimiz yoktur. Hepimiz körün deveyi tariflediği şekilde bir tarafından dokunup bin ah çekerek anlatırız. Elektriği olmayan vatandaşların elektrik geldiğinde gösterdiği olağan dışı sevinç ve mutluluk gözyaşları hariç elektriğin kullanılmaya başlamasıyla birlikte o duygular yerini sürekli şikayetlere bırakmıştır.

Çalışanlar için de pek farklı değildir bu durum. Haksızlıklar her zaman olur, çalışkan ve kaytaranlar yan yana çalışır ama herkes kendini önemli bir eleman olarak kabul eder. Sendikalaşmanın önemini bilmeyen ve mücadele etmeyi pek beceremeyen sendikasıız memur kesimi sendikalı işçilerin "bedava" olarak yediği öğle yemeklerini parasıyla yemektedirler.

Örnek-2 : Yer İstanbul. Yıl, başarılı (!) bir askeri darbe sonrası. İETT'nin başına bir paşa getirilmiştir. Paşanın ilk icraatlarından birisi emrini dinlemeyen müdürleri tokatlamasıdır. Ortama aniden sıkı bir askeri disiplin getirmiştir. Paşamız bir gün elektrik müdürünü çağırır. O yıllarda zaten tek müdürlük vardır o da Beyazıt'tadır. Der ki tiz elden Okmaydanı'ndan Levent'e elektrik hattı çekile. Müdür, elde malzeme yok efendim, hele direk tedariki çok zor der. Ben anlamam der paşamız. Bir ay içerisinde oraya elektrik gidecek. Belli ki üst rütbeli bir kişiye söz vermiş. Müdür korkudan bir şey diyemez ama sadece direk bulmamız lazım efendim diyebilir.

Nasıl bir şey bu senin elektrik direkleri diye sorar paşa. Anlatırlar

Servislere de para ödemektedirler. Bu hep böyle devam etmiş ne "büyüklerimiz" ne de başkaları himmet edip parasız öğle yemeği ve araçlara servis parası ödenmemesini sağlamamışlardır. Oysa basit bir memur tayin ve terfi işleri için siyasetçilerin genel müdürlük kapılarını aşındırdıkları malumdur.

Neyse diyerek devam edelim. İşte bu memurlardan alınan paraların bir kısmı harcansa bile sonunda oldukça yekün tutan bir miktar para yıl sonunda birikmiştir. "Büyük sorun" tam burada kendini göstermiştir. Bu para ne olacak? Aklımıza ilk gelen çözüm paranın çalışanlar lehine bir şekilde harcanması oluyor ama olmuyor işte. Bürokrasi bu paranın Ankara'ya gönderilmesini uygun görüyor. Ankara

ama bir de ağaç direkler var diye de eklerler. Ağaç direklerin boyunu sorar ve siz direk teminine karışmayın der, ben halledeceğim. Korkudan bu direklerin taa Finlandiya'dan geldiğini, özel kurutma ve ilaçlama yapıldığını söyleyemezler. Hem nasıl bulacak diye düşünürler.

Haftasına kalmaz müdürlük deposuna istenen boyda kavak ağaçlarının geldiği görülür. Kavak ağacından elektrik direği olmaz deme cesaretini gösterecek babayiğit olmadığından eldeki diğer malzemelerle hat yapılır. Ancak gel zaman git zaman kavak ağaçları kök salıp büyümeye başlar. Tutmayan ağaç sayısı birkaç tanedir. Hatlar gerilmeye başlayınca ağaç boyu kısaltma ve budama işlerine girilir. Beton direkler temin edildiğinde

ne mi yapıyor bu gönderilen parayı? Yüzlerde geniş bir gülümseme ile sosyal-idari işler müdürlüğü veya benzeri birime aktarıveriyor. Yani misafirhaneye bakan birime. Onlar ne mi yapıyor? Biz söyleyenlerin yalancısıyız ama yemeyenin parasını afiyetle yediklerini (harcadıklarını) söylüyorlarmış.

İş analizleri ve maliyet hesaplamaları doğru dürüst yapılmadan, bir kısım çalışana bedava bir kısmına ise yukarıdan gelen sağlıksız hesap sonucunu bulan fiatla yemek verirsiniz hem adalet duygusu bir yara daha alır hem de şark usulü bir çözümle paraları değerlendirirler. Sendikalaşmanın önemini çözemeyen memurlar paralarıyla yemek yiyip servise binmeye devam ederler.

de kavakların ömrü son bulur.

Sonuç: O günkü vizyonsuzluk ve plansızlık bu günle karşılaştırılabilir. Devleti kurtardıklarına inananlar aslında günü kurtarmaya çalıştıklarının bile farkında değilmiş. Zaten yaptıkları yanlışlıklar aradan çok uzun yılların geçmesine bile gerek kalmadan bütün çıplaklığıyla ortaya çıkıyor. Emir ve istekle işler yürümeyince de baskıcı yöntemlere başvurulması benzerlik gösteriyor. Buradan çıkabilecek en iyi ders yöneticilerin iyilerinin seçilmesidir. Yöneticiler bilge (filozof) olmalı ki geleceğimizi görüp önlemleri ona göre alabilsin. Bilge olmayan yönetici önünde sonunda baskıcı olacaktır.

(Dipnot: Yukarıdaki İETT örneği gerçek olup dilden dile aktarmalarla bu güne gelmiştir. Yaşayan tanıklar varsa ekleme ve düzeltme yapılabilir.)

* Başınızdan geçen veya tanık olduğunuz olayları Şubemize iletebilirsiniz.